Lietas Nr. C32295213
Lietas arhīva Nr. CA-0883-14/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2014.gada 10.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis J.Freimanis,
tiesneši S.Vamža un U.Danga,
ar tiesas sēdes sekretāru T.Kraukli,
piedaloties /pers. B/ pārstāvei /pers. C/, /pers. D/ pārstāvei zvērinātai advokātei Aijai Osmanei,
izskatot atklātā tiesas sēdē Rīgā, Rīgas apgabaltiesas telpās, civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu, nodibināja:

Aprakstošā daļa

2013.gada 14.maijā /pers. B/ cēlusi prasību Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.pantu un 179.pantu, lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai nepilngadīgo /pers. F/ uzturam Ls 280,00 (398,40 *euro*) mēnesī līdz brīdim, kad viņa pati varēs sevi apgādāt, un /pers. G/ uzturam Ls 280,00 (398,40 *euro*) mēnesī līdz brīdim, kad viņš pats varēs sevi apgādāt, kā arī noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam ir divi kopīgi bērni – /datums/dzimušais /pers. G/ un /datums/dzimusī /pers. F/. Abi bērni dzīvo pie prasītājas, savukārt atbildētājs ģimenē nedzīvo.

Pusēm nav izdevies vienoties par uzturlīdzekļu apmēru. Uzskata, ka vidēji bērnu uzturam mēnesī nepieciešams Ls 850,00 (1 209,44 *euro*), savukārt atbildētājs uzturlīdzekļu maksājumus sedz nepietiekoši.

Par celto prasību 2013.gada 15.jūlijā tiesā saņemti /pers. D/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētājs prasību atzīst daļā par uzturlīdzekļu maksājumiem Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā katra bērna uzturam mēnesī.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai no 2013.gada 14.maija līdz pilngadībai uzturlīdzekļus /pers. G/ uzturam ik mēnesi Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā, uzturlīdzekļus /pers. F/ uzturam ik mēnesi Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā, daļā par uzturlīdzekļu piedziņu nosakot sprieduma nekavējošu izpildi. Prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 180,00 (256,12 *euro*) apmērā /pers. G/ uzturam ik mēnesi un Ls 180,00 (256,12 *euro*) apmērā /pers. F/ uzturam ik mēnesi noraidīta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka atbildētāja ienākumi laika periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.augustam vidēji sastādījuši Ls 1 814,00 (2 581,09 *euro*) mēnesī, un atbildētājs vienojies ar darba devēju par darba tiesisko attiecību izbeigšanu no 2013.gada 17.novembra.

Saskaņā ar kopsavilkumu par maksājumiem bērniem no 2013.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 9.oktobrim atbildētājs vidēji iztērējis abu bērnu vajadzībām Ls 173,00 (246,16 *euro*) mēnesī, laika periodā no 2013.gada 1.septembra līdz 2013.gada 10.oktobrim atbildētājs pārskaitījis naudas līdzekļus uz abu bērnu kontiem Ls 76,50 (108,85 *euro*) apmērā un Ls 63,50 (90,35 *euro*) apmērā, kā arī veicis maksājumus par sakaru pakalpojumiem, kopā Ls 192,77 (274,29 *euro*).

Secināts, ka atbilstoši prasītājas izdevumu aprēķinam maija mēnesī ģimenes kopējie izdevumi sastādījuši Ls 1 212,53 (1 725,27 *euro*). Pirmās instances tiesa ņēmusi vērā izdevumus skolas pusdienām un kabatas naudai Ls 80,00 (113,83 *euro*) apmērā, izklaides pasākumiem Ls 50,34 (71,63 *euro*) apmērā, pulciņiem Ls 25,00 (35,57 *euro*) apmērā, kas kopā sastāda Ls 155,34 (221,03 *euro*). Pirmās instances tiesas ieskatā pārējās pozīcijas nav jāpierāda, jo izdevumi pārtikas precēm, apģērbam, kā arī maksa par komunālajiem pakalpojumiem uzskatāmi par pašsaprotamiem, līdz ar ko nav vērtēti iesniegtie čeki, jo čeki attiecināmi uz kopējiem ģimenes izdevumiem.

Nodibināts, ka abi vecāki vienlīdz piedalījušies bērnu uzturēšanā.

Atbilstoši atbildētāja iesniegtajiem pierādījumiem secināts, ka atbildētājs maksājis katram bērnam vidēji Ls 100,00 (142,29 *euro*) ik mēnesi.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, pirmās instances tiesa vadījusies no atbildētāja mantiskā stāvokļa, un uzturlīdzekļu apmēru samērojusi ar atbildētāja iespējām sniegt līdzekļus bērna uzturam, tādējādi no atbildētāja par labu prasītājai piedzenot uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ls 100,00 (142,29 *euro*) mēnesī katram.

Par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu 2013.gada 28.novembrī tiesā saņemta /pers. B/ apelācijas sūdzība, ar kuru spriedums pārsūdzēts prasības noraidītajā daļā par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 180,00 (256,12 *euro*) apmērā /pers. G/ uzturam ik mēnesi un Ls 180,00 (256,12 *euro*) apmērā /pers. F/ uzturam ik mēnesi, kā arī daļā, ar kuru noteikta uzturlīdzekļu piedziņa līdz bērnu pilngadībai.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa nav izvērtējusi ne atbildētāja, ne prasītājas mantisko stāvokli.

Uzskata, ka vērtējams ne tikai atbildētāja mantiskais stāvoklis, bet arī tā faktiskās iespējas nopelnīt jeb darbaspējas, kas ietver sevī konkrētās personas vecumu, izglītību, darba pieredzi, veselības stāvokli un citus personību raksturojošus faktus.

Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā atbildētājs, kā augstas klases speciālists, aizietu no labi apmaksātas darba vietas tikai gadījumā, ja viņam rastos iespēja strādāt labākā darba vietā un saņemt lielākus ienākumus, tāpat atbildētājam nepieciešams segt savu mācību izdevumus.

Pirmās instances tiesa nav vērtējusi faktu, ka atbildētājs līdz prasības celšanai tiesā, lai gan nepietiekamā apmērā, tomēr maksājis uzturlīdzekļus bērniem, savukārt pēc prasības celšanas tiesā – uzturlīdzekļus nav maksājis.

Norādīts, ka spriedumā nav izvērtēts skolas pusdienu naudas kabatas naudas apmērs.

Tāpat pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā to, ka līdz brīdim, kad bērnu tēvs pametis ģimeni, bērni apmeklējuši interešu nodarbības, ziemā slēpojuši, slidojuši, apmeklējuši baseinu, vasarā braukuši ar skrituļslidām, devušies uz vasaras nometnēm un ekskursijās, apmeklējuši kinoteātri, teātra

izrādes un draugu jubilejas pasākumus, savukārt šobrīd šādas aktivitātes bērniem pieejamas ierobežotā apjomā, jo tās prasa papildu izdevumus. Uzskata, ka bērnu tēva aiziešana no ģimenes rada bērniem emocionālu traumu un, lai aizsargātu bērnu intereses, un kaut cik pasargātu bērnus emocionāli, bērniem nodrošināms iepriekšējais labklājības līmenis.

Vienlaikus apelācijas sūdzībā ietverta atsauce uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu un otro daļu, kā arī 10.panta pirmo daļu.

Par iesniegto apelācijas sūdzību 2014.gada 2.janvārī Rīgas apgabaltiesā iesniegti /pers. D/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētājs apelācijas sūdzību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka pirmās instances tiesa pamatoti noteikusi uzturlīdzekļu apmēru katra bērna uzturam Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā ik mēnesi. Uzskata, ka bērnu uzturēšanai nav nepieciešams no atbildētāja piedzīt Ls 560,00 (796,81 *euro*) mēnesī.

Atbildētājs nevar sniegt bērniem lielākus uzturlīdzekļus, jo atbildētājam ik mēnesi sedzami līzinga maksājumi par automašīnu, veicama patēriņa kredīta atmaksa AS "Swedbank", privāta aizņēmuma atmaksa, kā arī maksa par doktorantūras studijām.

Tāpat kā nepatiess uzskatāms apelācijas sūdzībā norādītais apstāklis par to, ka pēc prasības celšanas tiesā atbildētājs uzturlīdzekļus nav maksājis.

2014.gada 2.aprīļa tiesas sēdē /pers. B/ pārstāve /pers. C/ apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem.

Tiesas sēdē /pers. D/ pārstāve zvērināta advokāte Aija Osmane apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lai arī pirmās instances tiesas spriedums pārsūdzēts prasības noraidītajā daļā par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 180,00 (256,12 *euro*) apmērā katra bērna uzturam ik mēnesi, kā arī daļā, ar kuru noteikta uzturlīdzekļu piedziņa līdz bērnu pilngadībai, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzībā apstrīdēts pirmās instances tiesas konstatētais apstāklis par pušu mantisko stāvokli, apelācijas instances tiesai atkārtoti izvērtējams piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs kopsakarā ar pušu mantisko stāvokli, un prasības par uzturlīdzekļu Ls 280,00 (398,40 *euro*) apmērā katra bērna uzturam ik mēnesi piedziņu pamatotība.

Civillietu tiesu kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, atzīst, ka prasība apmierināma daļēji, bet apelācijas sūdzība uzskatāma par daļēji pamatotu.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgie /pers. F/ un /pers. G/ ir atbildētāja un prasītājas bērni, kā arī par to, ka bērni dzīvo kopā ar prasītāju un atrodas viņas ikdienas aizgādībā.

Kā redzams no lietas materiāliem, prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus Ls 280,00 (398,40 *euro*) apmērā katra bērna uzturam ik mēnesi, savukārt atbildētājs norādījis, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs katra bērna uzturam nosakāms Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā ik mēnesi.

Tādējādi Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja pienākums samērā ar viņa mantas stāvokli ir uzturēt bērnus un maksāt uzturlīdzekļus, bet pastāv strīds par bērnu uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam vecākiem ir tiesības un pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs saistīts ar vecāku mantas stāvokli.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Atbilstoši minētā likuma 10.panta pirmajai daļai, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Augstākās tiesas Senāts 2009.gada 16.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-1089/2009 norādījis, ka jēdziens „bērna uzturēšana" saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā paredzētajiem kritērijiem, proti, bērna ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam), kas ņemami vērā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru. Minētā kontekstā tiesai, izšķirot strīdu par uzturlīdzekļu piedziņu, ir jāizvērtē bērna vajadzības, abu vecāku mantas stāvoklis un spēja bērna uzturam, garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanai nepieciešamo summu maksāt.

Izvērtējot bērniem nepieciešamo izdevumu apmēru, secināms, ka prasītājas ieskatā vidēji bērnu uzturam mēnesī nepieciešams Ls 850,00 (1 209,44 *euro*), ko sastāda: pārtikas produkti – Ls 180,00 (256,12 *euro*); ēdināšana skolā un ārpus mājas – Ls 60,00 (85,37 *euro*); bērnu apģērbs, apavi un higiēnas preces – Ls 136,00 (193,51 *euro*); grāmatas, kancelejas preces, kultūras un izklaides pasākumi Ls 98,00 (139,44 *euro*); maksājumi izglītības iestādēm (fonda nauda, ekskursijas, pasākumi) – Ls 20,00 (28,46 *euro*); attīstošās un izglītojošās nodarbības – Ls 80,00 (113,83 *euro*); medikamenti un vitamīni – Ls 30,00 (42,69 *euro*); transporta (benzīna) izdevumi – Ls 60,00 (85,37 *euro*); telefona izmaksas – Ls 16,00 (22,77 *euro*); puse no dzīvokļa maksājumiem (apkure, elektrība, ūdens, TV, gāze, internets) un puse no ģimenes auto līzinga maksas – Ls 170,00 (241,89 *euro*).

Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā prasītājas sastādītais bērnu uzturam nepieciešamo izdevumu saraksts neatbilst bērnu uzturam nepieciešamo izdevumu faktiskajam apmēram, jo, kā redzams no lietas materiāliem, pašai prasītājai laika periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim izmaksāta darba alga Ls 2 340,00 (3 329,52 *euro*) apmērā, kas, matemātiski aprēķinot, vidēji mēnesī sastāda 277,46 *euro*, un, kas nesasniedz pat ceturtdaļu no summas (Ls 850,00 (1 209,44 *euro*)), kas prasītājas ieskatā vidēji mēnesī nepieciešama bērnu uzturam.

Iekļaujot prasībā bērna vajadzībām nepieciešamo izdevumu apmēru, tas samērojams ar bērna reālām vajadzībām.

Civillietu tiesu kolēģija par vispārzināmu faktu atzīst to, ka bērnu ikdienas aprūpei ir nepieciešami līdzekļi dzīvokļa un komunālo maksājumu, pārtikas, apģērba, higiēnas preču, medicīnisko pakalpojumu, izglītojošo materiālu un kultūras pasākumu apmaksai, tomēr, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem, secināms, ka prasītājas sastādītājā bērnu uzturam nepieciešamo izdevumu sarakstā ietvertās vienības ir nesamērīgas un var tikt samazinātas, un norādītajā apmērā nav uzskatāmas par bērnu reālām vajadzībām.

Izvērtējot prasītājas mantisko stāvokli, secināmi sekojoši apstākļi.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo Uzņēmumu reģistra izziņu prasītāja ir SIA /nosaukums/ vienīgā valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi; reģistrētais pamatkapitāls – Ls 1,00 (1,42 *euro*).

No SIA /nosaukums/ 2014.gada 16.janvāra izziņas, ko izsniegusi pati /pers. B/, izriet, ka prasītājai laika periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim izmaksāta darba alga Ls 2 340,00 (3 329,52 *euro*) apmērā.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņu prasītājas īpašumā ir transportlīdzeklis Opel Vectra, reģistrācijas numurs /numurs/, 1991.gads.

No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/izdrukas secināms, ka prasītājas īpašumā ir dzīvokļa īpašums Nr.27 un kopīpašuma 6066/539885 domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas, kas atrodas /adrese/, ar

kadastra Nr./numurs B/.

Izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, secināmi sekojoši apstākļi.

No Valsts ieņēmumu dienesta izziņas secināms, ka laika periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.augustam atbildētāja bruto ienākumi sastādījuši Ls 14 507,77 (20 642,70 *euro*).

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles 2013.gada 27.decembra lēmumu atbildētājam ar 2013.gada 27.decembri piešķirts bezdarbnieka statuss.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 14.janvāra lēmumu atbildētājam par laika periodu no 2013.gada 27.decembra līdz 2014.gada 26.septembrim piešķirts bezdarbnieka pabalsts 31,45 *euro* apmērā par kalendāra dienu, kā personai, par kuru pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas iemaksas bezdarba gadījumam veicis darba devējs.

No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/izdrukas secināms, ka atbildētāja īpašumā ir dzīvokļa īpašums Nr.68 un pie dzīvokļa īpašuma piederošās 4707/314443 domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala, kas atrodas /adrese 2/, ar kadastra Nr./numurs D/.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs E/izdruku atbildētāja īpašumā ir garāža Nr.269 (kopīpašuma 202/6681 domājamā daļa no būvēm), kas atrodas /adrese 2/, ar kadastra Nr./numurs F/.

Tāpat no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/izdrukas secināms, ka atbildētājam pieder 46638/4897000 domājamās daļas no zemes gabala, 4897 m^2 platībā, kas atrodas Viestura prospektā, Rīgā, ar kadastra Nr./numurs G/.

Apstāklis, ka atbildētājam ik mēnesi sedzami līzinga maksājumi par automašīnu, veicama patēriņa kredīta atmaksa AS "Swedbank", privāta aizņēmuma atmaksa, kā arī maksa par doktorantūras studijām, nevar kalpot par pamatu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai, jo minētie maksājumi, kas uzskatāmi par atbildētāja subjektīvas izvēles tēriņiem, nevar būt par pamatu bērnu interešu un tiesību aizskārumam, un tādējādi minēto apstākļu esamība nav ņemama vērā, izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli.

Izvērtējot pušu mantisko stāvokli, secināms, ka kopš prasības celšanas tiesā līdz brīdim, kad atbildētājam piešķirts bezdarbnieka statuss un pēcāk arī bezdarbnieka pabalsts, atbildētāja mantiskais stāvoklis (ko bez ienākumu apmēra raksturo arī apstāklis, ka atbildētājam pieder dzīvoklis, zeme un garāža), bijis ievērojami labāks kā prasītājas mantiskais stāvoklis (ko bez ienākumu apmēra raksturo arī apstāklis, ka prasītājai pieder dzīvoklis un transportlīdzeklis), tomēr, izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli pēc bezdarbnieka statusa un pēcāk arī bezdarbnieka pabalsta iegūšanas, secināms, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis pasliktinājies.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ņemami vērā tās puses ienākumi, no kuras uzturlīdzekļi tiek prasīti, noskaidrojot, vai viņa gūtie ienākumi ir pietiekoši, lai nodrošinātu pieprasīto uzturlīdzekļu maksāšanu.

Kā jau nodibināts, laika periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.augustam atbildētāja bruto ienākumi sastādījuši Ls 14 507,77 (20 642,70 *euro*), savukārt kopš 2013.gada 27.decembra atbildētājam piešķirts bezdarbnieka statuss, uz kā pamata par laika periodu no 2013.gada 27.decembra līdz 2014.gada 26.septembrim piešķirts bezdarbnieka pabalsts 31,45 *euro* apmērā par kalendāra dienu. Lai arī uz lietas izskatīšanas brīdi kā atbildētāja vienīgie ienākumi konstatējams bezdarbnieka pabalsts, arī konkrētā vecāka iztērētais finanšu apjoms bērna vajadzībām var būt par pierādījumu vecāka maksātspējai, un tādējādi vērā ņemams apstāklis, ka atbildētājs veicis uzturlīdzekļu maksājumus katra bērna uzturam, kas noteikti ar pirmās instances tiesas spriedumu, un arī no atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem par iesniegto apelācijas sūdzību izriet, ka atbildētājs spējīgs maksāt katra bērna uzturam Ls 100,00 (142,29 *euro*) apmērā ik mēnesi.

Ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu apmērs samērojams ar vecāka mantisko stāvokli un viņa spējām sniegt līdzekļus bērna uzturam, Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā palielināms ar pirmās instances tiesas spriedumu piedzītais uzturlīdzekļu apmērs, jo atbildētāja mantiskais stāvoklis, ko vienlaikus raksturo nekustamas mantas piederība atbildētājam, norāda uz atbildētāja iespēju sniegt uzturlīdzekļus katra bērna uzturam 150,00 *euro* apmērā ik mēnesi, neskatoties uz apstākli, ka šobrīd atbildētājam piešķirts bezdarbnieks statuss. Vienlaikus nav pamata uzturlīdzekļu piedziņai prasītājas norādītajā apmērā, jo prasītājas sastādītajā bērnu uzturam nepieciešamo izdevumu sarakstā ietvertās vienības ir nesamērīgas un var tikt samazinātas, un norādītajā apmērā nav uzskatāmas par bērnu reālām vajadzībām.

Augstākā tiesa savā 2007.gada spriedumā lietā Nr.PAC-0441 vērtējusi ne tikai atbildētāja mantisko stāvokli uz lietas izskatīšanas brīdi, bet arī atbildētāja faktisko iespēju nopelnīt jeb darbaspējas, kas ietver sevī konkrētās personas vecumu, izglītību, darba pieredzi, veselības stāvokli un citus personību raksturojošus faktus.

Lai arī atbildētājam uz lietas izskatīšanas brīdi piešķirts bezdarbnieks statuss, ņemot vērā, ka atbildētājs ir darbspējīgā vecumā, Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā atbildētājam ir faktiska iespēja nodrošināt sevi ar darbu, lai sniegtu uzturlīdzekļus katra bērna uzturam 150,00 *euro* apmērā ik mēnesi līdz bērni sasniedz pilngadību.

Apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi par to, ka līdz brīdim, kad bērnu tēvs pametis ģimeni, bērni vairāk iesaistījušies aktivitātēs, kas prasījušas finansiālus izdevumus, nevar kalpot par pamatu nesamērīga apmēra uzturlīdzekļu piedziņai, jo bērnu pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību iespējams nodrošināt arī ar mazākiem finanšu līdzekļiem, turklāt noteicošais kritērijs, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, ir bērniem reāli nepieciešamo izdevumu apmērs, kas samērojams ar vecāku mantisko stāvokli.

Apelācijas sūdzībā norādītais apstāklis par to, ka atbildētājs, kā augstas klases speciālists, aizietu no labi apmaksātas darba vietas tikai gadījumā, ja viņam rastos iespēja strādāt labākā darba vietā un saņemt lielākus ienākumus, uzskatāms par prasītājas subjektīvu pieņēmumu, kas lietas izskatīšanas gaitā Civilprocesa likuma 92.panta (pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā) kārtībā nav pierādīts, un tādējādi nevar ietekmēt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanu.

Vienlaikus prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus abu nepilngadīgo bērnu uzturam līdz brīdim, kad bērni paši varēs sevi paši apgādāt.

Lai arī atbilstoši Civillikuma 179.pantā noteiktajam, vecāku pienākums samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli ir uzturēt bērnu līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt, uz civillietas izskatīšanas brīdi nav pamata konstatācijai, ka bērni uz pilngadības sasniegšanas brīdi nevarēs paši sevi apgādāt, un tādējādi šāda prasījuma apmierināšanai nav pamata un no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi līdz bērnu pilngadības sasniegšanas brīdim.

Vienlaikus par nepamatotu uzskatāms apelācijas sūdzībā norādītais apstāklis par to, ka atbildētājs pēc prasības celšanas tiesā uzturlīdzekļus bērniem nav maksājis. Un proti, no lietas materiāliem konstatējams, ka atbildētājs veicis uzturlīdzekļu maksājumus bērnu uzturam, kas noteikti ar pirmās instances tiesas spriedumu, un tādējādi, ja jautājums par sprieduma izpildi tiks risināts tiesas sprieduma izpildes noteiktajā kārtībā, minētā summa sprieduma izpildes stadijā ieskaitāma parāda summas dzēšanā.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis liecina par to, ka atbildētājs spējīgs maksāt uzturlīdzekļus katra bērna uzturam 150,00 *euro* ik mēnesi, kas Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā, ir samērīgi gan ar bērnu vajadzībām atbilstoši viņu vecumam, gan ar abu vecāku mantas stāvokli, lai nodrošinātu pilnvērtīgu bērnu garīgo un fizisko attīstību atbilstoši bērnu vecumam.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji, bet apelācijas sūdzība uzskatāma par daļēji pamatotu.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka no valsts nodevas atbrīvojami prasītāji uzturlīdzekļu piedziņas lietās.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Ņemot vērā, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi abu bērnu uzturam 300,00 *euro* apmērā ik mēnesi, secināms, ka prasības summa sastāda 3 600,00 *euro* (12 x 300,00 *euro*), bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu par šādu prasību maksājama valsts nodeva 378,74 *euro* apmērā, kas piedzenama no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 42.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 97.pantu, 193.pantu, 194.pantu, 195.pantu, 204.[1] pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 430.pantu, 432.pantu, 433.panta pirmo daļu un 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

/pers. B/ prasību pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu **apmierināt daļēji.**

Piedzīt no /pers. D/**,** personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, no 2013.gada 14.maija līdz pilngadībai uzturlīdzekļus /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 150,00 *euro* (viens simts piecdesmit *euro*) apmērā.

Piedzīt no /pers. D/**,** personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, no 2013.gada 14.maija līdz pilngadībai uzturlīdzekļus /pers. F/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 150,00 *euro* (viens simts piecdesmit *euro*) apmērā.

Piedzīt no /pers. D/**,** personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus, kas saistīti ar valsts nodevas samaksu 378,74 *euro* (trīs simti septiņdesmit astoņi *euro* un 74 centi) apmērā.

Valsts nodevas iemaksa valstij veicama sekojošā kontā: Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, *iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai.*

Noteikt /pers. D/**,** personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Pārējā daļā /pers. B/ prasību pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu **noraidīt**.

Noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā trīsdesmit dienu laikā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2014.gada 29.aprīlī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis /paraksts/ J.Freimanis

Tiesneši /divi paraksti/ S.Vamža un U.Danga